

като че ли представлява игрови модел на бъдещата дейност на хайдуштина и хайдушката дружина.

Единият начин да се избере войвода е надскачането на байрак - хайдушкият байрак. Вероятно има заложен някакъв смисъл в това войводата да бъде определен чрез него заради семантиката му на основен атрибут на хайдушката дружина! Знамето е знак. Знак за изграждане и съществуване на конкретна общност или колектив. В него са заложили функциите и смисъла на този колектив. Знамето е символът, около който се обединява и съществува той. Този знак в различни варианти, на различни исторически нива съществува като символ на различни общности или колективи на родовоплеменна или общоетническа основа.²²

В хайдушкия фолклор дружината се събира около забития на хайдушкото сборище байрак. И ако се приеме, че знамето е и знак за етническо присъствие, то в случая с хайдушката дружина, предвид вероятното ѝ осмисляне като символично войнство, хайдушкият байрак е знак за активно етническо присъствие. Затова той е „високият“ образ във фолклорното съзнание. Точно заради това, оня който ще става войвода трябва да е равен на този образ. А това в хайдушкия фолклор е решено чрез състезание за надскачане на хайдушкия байрак - този, който го надскочи получава права на водач и той може да бъде само един, оня, за който се знае, че е с такива качества. Прескачането на байрак е и преодоляване на препятствие по пътя към утвърждаване на водача на хайдушката дружина. Такива препятствия представляват и състезанията за прескачане на купен /купа сено/, „пехливанлък“ /надборване/, стрелба в „нишан“ /цел, белег/ и др.

Не са малко текстовете, в които участващи в състезанието са и моми. И те винаги печелят състезанието. В повечето случаи мотивът за хайдутство на мома се реализира чрез мотива мома - войводка. Така тя не е само хайдутин, тя е водач на хайдутите или в част от текстовете най-малкото байрактар. Трябва да се каже, че нейният образ няма исторически прототип, тъй като в Сливенско, освен в хайдушкия фолклор и най - вече в песните, липсват документи и други